

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Ivstitia Et Ivre Libri Decem, Reuerendi P. F. Dominici
Soto, Segobiensis, Ord. Præd. Theologi præclariss.**

Soto, Domingo de

Venetiis, 1608

3 Beneficiorum pluralitas sitne iure permissa.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38878

Ipsum sacrum senatum ecclesia reuerit, decentissima ratio persuasit. 2. dist. cano. In nomine Domini, &c. l. cet. extra, de electio. & ubi periculum coetus a remotissimis regionibus Romam ad eligendum cogere tur. At tamen cum tanti referat, optimum episcoporum orbis ad summam sedem euehere, quod intra paucos vrbis passua electio coarceatur, licet sit credibile inter eos nunquam defore dignum, certe sinceritas eua gelica, non permittit. Vnde in eo c. In noie Domini. si in Romana ecclesia no inueniatur idoneus, ex alia sumi iubetur. Igitur concluso noua suis radicibus fixa perstat, quæ non solum in antistitibus creandis, verum & in alijs dispensandis sacerdotijs quib. in iuncta est aiarum, sancte seruanda est, nam in alijs qui tali cura vacant, licet præteritis dignioribus contra iustitiam distributiua delinquatur, non tamen subest tm periculi. At qui ea ob rem aut nunquam aut perquam raro peccat illis mortale committitur, dum modo non concedantur indignis. Ex hac autem definita conclusione dubia nonnulla suboriri videntur, que idcirco necesse est vt per ordinem examinemus. Primum est, qd proximis verbis de beneficijs cura aiarum carentibus appendet, an. Episiones annuæ quæ a sc. hinc annis percrebuerunt in ecclesia, vno & imponantur beneficijs, & recipiantur ab ijs quib. exhibentur? Ad hoc primum oim respondetur, pensiones hmoi non hinc annexos ecclesiasticos titulos, quia pensionarij non sit beneficij possessor, sed tm possidenti imponitur onus soluendi. Et potest imponi vel personæ quamdiu possideris, vel quod multo est vsu frequentius, ipsi fructibus beneficiorum. Quæ de re neque alia hnt annexam curam, neq; canonici cum persoluendi officium. Atq; hæc vtiq; rationi huiusmodi redditus tutissimi existimantur, nepe qd nulla sint cura onuli. Ego vero, licet de plenaria Pontificis potestate in dispensandis beneficijs nihil ambigam, semper tm arbitraus sum hæc esse periculo sissima omnium beneficioru, idq; propter eandem rationem qua alij censent, esse tutissima. Nam si verum est, quod paulo ante commonstrare nitēbamur, nempe sum mum Pontificem non esse dñm, sed dispensatorem beneficiorum, quæ sunt ecclesiaru stipendia, cõsequens inde sit, vt illa adiudicare nequeat nisi pro altaris (vt ait Paulus)

ministerio, vel tanquam mercedē pro aliquo seruitio ecclesie, et si non esset spirituale, vt puta duci aut militi, qui ecclesiam tempore necessitatis propugnat qua de causa decima:um tertia Regi Hispanie tributa sunt. Et congruentius possent illi concedi que negotia ecclesie gereret, vel in concilio, vel in curia, uel alibi, sicuti olim mos erat his qui prælati in adiutoriū adhibebatur, prouentuum quotam impertiri. Præterea, qd dubialis super aliquo sacerdote dirimi aliter non posset, liceret aliquam portionē parti cedēti in bonum pacis addici de quo vno pensionum genere vnicus est textus in toto iure c. Nisi essent de præb. At quod citra hunc casum absq; vilo titulo, & obligatione bona ecclesie possint hoc modo dispēdi non apparet quomodo intra limites dispensationis cõineatur. Et re vera rei no vras eam in suspicionem vehementer adducit. Alterum dubium est de illis qui neq; eligunt neq; beneficia conferunt, nihilominus sunt causa vt vel dignitate inferioribus, vel prorsus indignis conferantur, vtrū delictum illis sit? Et peculiariter sit interrogatio de resignatoribus. Resignat quis sacerdotium suum in manibus Prælati, sed tm in fauorem consanguinei vel alterius certæ personæ indignæ, & nō alias videtur ille extra culpam esse, nam Prælati est, cui collatio incumbit. Rñdetur tamen Prælati delictū non excusare resignantem, vt pote qui vere est tm iniquæ collationis. Vbi de hoc maxime admonere nō præteribo videlicet quæ sit cauendum, ne pueris beneficia præbeantur, nam etsi contingat, vt optima sint indole, non solum ius Canonicum, verum neque naturale reputat eos dignos. Dignitas enim spem sed rem dicit. Atqui plurimū vsu venit, vt qui de se pueri bonam fecerūt spem, quam si absque diuitijs ecclesiasticis manerent, ad vberem frugem perducerēt, cum primum dirantur, superbi re ac terocire incipiunt. Per multa alia dubia impresentiarum præterimus, ne extra rem & causam distrahā videamur.

ARTICVLVS III.

Vtrum beneficiorum pluralitas sit iure permissa.

Superiori articulo annexum est in hoc tertio de beneficiorum pluralitate dispu-

Dubiū alicū.

Rñsio.

Bñficia pueris minime cõferenda.

OTO
VIRE
GILIAS
DIE
13

Primū
argum.

disputare, vtrum sit quoquo pacto iure
permiffa? Pugnāt enim parte negati-
ua Canones plurimi, tam conciliorum
quam sanctorum patrum. In primis est
decretum Synodi 7. Constantinopolita-
næ vt referitur 2. quæst. 1. capitulo cleri-
cus. Clericus ab instanti tempore non con-
numeretur in duabus ecclesijs, negotiatio-
nis enim hoc est & turpis lucri proprium
commodum, & ab ecclesiæ consuetudine
alienum. Vbi citatur verbum Domini,
Nemo potest duobus dominis seruire. Et
70. dist. cap. sanctorum. ait Urbanus, Om-
nino in duabus ecclesijs aliquem intitula-
re non liceat, sed vnusquisque in qua in-
titulatus est, in ea tantum canonicus ha-
beat. vnde extra, de præbend. capitulo
quia pethibetur præbendarum multitu-
dinem canonibus esse inimicam Secunda

Secūdu
Chryso.

allegantura S. Thom. quolib. 9. artic. 15.
sanctorum dicta. ait enim Chryso. Quod
tenebra erubuit, lumen erubescat, quod
figuræ non fuit concessum, rei reor esse
illicitum, figuræ autem, hoc est, legi vete-
ri, non fuit inter luitas concessum, vt
qui capiebat in Bethlehem, caperet Hie-
rusalem. cum nos ergo perfectiores esse
debeamus, qui capit in Tyro, non capiat
in Damasco. Hæc Chryso. & Bernardus.

Bernar.

Qui non vnum sed plures est in benefi-
cijs, non vnum, sed plures erit in sup-
plicijs. Item id esse videtur contra rati-
onem, & ius naturale, & diuinum iam
modo citatum, Nemo potest duobus
dominis seruire. Cui insuper accedit in-
strumentum quoque iure antiquo si-
dem suam alstringit seruire ecclesiæ, cui
se mæcipare constituit. In contrarium
faciunt iura quæ plura beneficia eidem
personæ indulgent, vt tum alibi, tum
2. quæst. prima frequentes Canones do-
cent.

D. Tho.

Questionem hanc differt D. Thom.
quolibet 9. citato artic. 15. At quia rei hu-
ius abusus nimium in perniciem ecclesiæ
obrepfit, non erit superuacaneum rem de-
nuo ac sedulo examinare. Nam cum (vt
ait illic S. Thom.) ius hic naturale ac diu-
inum implicetur, & humanum quantum
ad duo priora, rei huius definitio ad Theo-
logos pertinet, licet quantum ad tertium
spectet ad Iurisconsultos. Placet ergo, ve-
luti primum fundamentum, distinctio il-
la S. Thom. Triplex est actionum ordo, sci-

licet aut, quæ deformitatem habent inse-
parabilem, vt mendacium, aut quæ in-
differentes sunt, vt deambulare, aut ter-
tio, quæ licet per se nude & absolute con-
siderata deformitatem quandam repræ-
sentent, circumstantijs tamen veritatis licite
fieri possunt, vt hominem occidere, quod
iudici, & defendenti se licet. His præiactis
respondetur ad quæstio. septima conclu-
sionibus. Prima. Habere plures præben-
das, non est res primi ordinis. Hæc con-
clusio inde fit liquida, quod multis casu-
bus super hoc sancta iure dispensant, vt
statim patebit Secunda. Neque est secu-
di ordinis. Non enim est perinde indiffe-
rens atque habere plures vestes, hoc quip-
pe absolute consideratum, nullam implicat
aut malignitatem aut indecentiam, ha-
bere autem plures præbendas, si nude spe-
ctetur, statim sonat quoddam ordinis per-
uersiones. Primum, quia ratio docet ut v-
nicuique ministerio suo proprie deputetur
minister, alias vnus plurium personas
induit. Secundo. Cultus diuinus detrimen-
tum patitur. Tertio, cum bona hæc (vt dix-
imus) stipendia sint ecclesiarum, suo de-
fraudantur iure. Id quod rerum vsus & ex-
perientia docet, Aggeratis siquidem præ-
bendis multis ad personarum paucitatem
vix vlla restat ecclesiæ, cui pro rationem sua-
rum decimarum seruiatui dignæ. Et 4. in-
de sequitur distributiue iustitiæ præuicacia
tio, videlicet vt digni multi egeant, alij ve-
ro exundent. Quinto esca & fomentum
ambitionis inde subministratur, nam in-
terdicta præbendarum accumulatione, sa-
cerdotes non tam auidè sitirent atque am-
birent bonis ecclesiæ ditari. Et sexto, id in
causam est, vt literarum studia neglecta
iaceant, vtrinque etenim spes bonorum de-
bilitatur scilicet, & meritum ratio non
habetur, & quod auidia diuorum auaritia
impedimento est, ne inopes promouean-
tur. Quinero septimo, & transgressio que
dam est illius Paulini præcepti, Vnusquisque
in ea vocatione qua vocatus est, maneat.
Atque illius præterea ad Rom. 12. Sicuti in
vno corpore multa mæbra habemus, quod
Gregorius ad hoc propositum circuit 89.
dist. in. cap. singula vbi ait. Singula ecclesia-
stici iuris officia singulis quibusque perso-
nis sigillatim committi iubemus. Sicut. n-
in vno corpore multa mæbra habemus,
omnia autem mæbra non vnum actum
habent.

habent, ita in ecclesia corpore multa membra sunt, & idem distincta officia esse debent, & ecclesie diuersis personis commendanda, alias totum corpus esset oculus, aut totum auditus, aut vnus multorum corporum oculus.

Tertia conclusio. Tertio conclusio. Habere plures prebendas res est tertij ordinis scilicet quod licet per se absolute librata in malum sonet, vt proxime nunc rationes comprobant potest nihilo secius talibus circumstantijs exornari vt fiat licitum.

Dilucidatio. Ad huius autem lucidam intelligentiam distinguere de beneficijs operæpretium est. Alia enim sunt, quæ residentiam habent annexam, alia vero quæ liberiora sunt vt simplicia sacerdotia, quæ præta mere vulgo dicuntur. Atque illorum quibus residentia annexatur, alia sunt quibus iniuncta subinde est animarum cura vt episcopatus & parochia, alia vero, quæ hoc onere sunt immunes. De his ergo non arbitror eodem esse pacto censendum.

Primus casus. Hoc supposito sex casus notantur 21. q. 1. in Summa iuridici, quibus licite compati se duæ prebendæ valent in eadem persona. Primus ratione tenuitatis, quia non possunt singule singulos alere sacerdotes, vt habetur 10. q. 3. vno.

Secundus casus. Quisquidem casus vnus est etiam in his sacerdotijs qui curæ subduntur animarum quoniam etiam possent idem & in episcopatibus licere. Possent inquam esse adeo tenues (quales frequenter sunt in Italia) vt neuter posset episcopum pro sua dignitate sustentare, possentque esse tam proximi vt ab eadem valeret persona administrari. Et est text. 1. q. 1. c. illud. vbi conceditur vt idem sit archiepiscopus Tarraconensis & episcopus Fundensis. Secundus casus, quando vna est ecclesia ab altera dependens vt legitur causa eam te. extra. de eta. & quali. & ordi. præsi.

Adnotatio. Quomodo autem fiat ecclesiarum vnio, patet, extra de reli. dom. ca. quia monasterium. Neque quis fallatur, arbitratis in eodem casum residere nam primus intelligitur etiam vbi ecclesie non sunt vnite. Potesquidem Papa sine vnione adiudicare duas ecclesias propter tenuitatem vni sacerdoti, etiam cum titulo vtriusque & tamen hic consulte animaduertendum, quod in hac tenuitate meditando, non est respectus habendus personæ sed communis vtilitatis ecclesie, in quæ cuncta hæc referenda sunt. Enim vero si persona supra dignitatē suā, & conditionem contendit amplam familiam splendoremque vitæ sustentare, non illa lance astimanda est prouentuum tenuitas, sed ad hoc spectandum quid ecclesie conducatur. Præterea cauendum maxime, ne præbendarum vnio in fauorem personæ fiat, & fraudem ecclesie. Est illustris quispiam pluralitate beneficiorum pressus qui ad eximendum sibi scrupulum cōscientiæ procurat per annexionem cuncta in vnum coadunare. Profecto is arbitrari meo, dum hoc sophismate fascinare cogitat diuinos oculos grauius turpiusque delinquit, quam si plurium figuram retineret deber. n. vnio ecclesiarum in emolumentum ipsarum absque dolo malo fieri, & sit legitima Tertius casus est propter paucitatem clericorum: vt 2. q. 1. cap. clericus adnotatur. Quamuis illic non dicatur nisi propter inopiam hominum quod referri potest ad incolarum raritatem. Veruntamen raritas etiam sacerdotum necessitatem inducit demandandi vni plures ecclesias. Atqui iudicanda est paucitas, quando rari sunt digni qua porro de causa non inhibere in prouincijs probitate & doctrina sacerdotum destitutus, vnum pluribus ecclesijs deputari. etiam cum cura animarum quippe quod in rem ecclesie felicius cederet quam sacerdotes penitus in idoneo populo Christiano præficere. Quartus casus pluralitatem excusans occurrit quod quis vnā habet præbendam in titulo, atque alteram commendatitiam, vt habetur eadem causa & qd. c. qui plures. Admonendum tamen est de intellectu huius textus. Enimvero iuris prudentes, qui ad forū iudiciale penitus attendunt tutā forsā arbitratur cuiuslibet conscientia hoc pacto possidentis duas præbendas at vero qui penitus iudicium diuinū introspicunt, aliter censebunt. Etenim ex eadem causæ, imo (vt reor) iustiores coire debent vt quis digne in conspectu Dei altera fruatur præbenda sub titulo, altera vero sub commendatione, quam si ambas haberet in titulo. De commendationibus quippe loquor per petuis quæ hoc ætatis habentur in vsu. Est lex prohibens, ne Cardinales qui Romæ resident fiant Episcopi, & ne huius fiat præuaricatio legis commendantur illis ecclesie perpetuo nihilo differentius quam si titulus illis inscriberetur. Profecto si sis esset ira loqui hic commendationis prætextus præuaricatio est legis. e si personata, & forteo criminosior, quo fit magis in frau-

Tertius casus.

Quartus casus.

Qualiter præfatus casus fit intelligendus.

OTO
ure
gillus
DIE
13

fraudem legis. Nam in fraude legis facit qui saluis legis verbis sententiam eius circumuenit. Contra ff. de legibus & C. eo. ti. Non dubium est in legem committere eum, qui verba legis amplexus contra legis nititur voluntatem. Non dubium. Et enim si causa ferendae legis fuit necessaria Episcopi residentia in sua ecclesia quidnam quaso refert commendatarius ne absens sit an verus Episcopus? Ratio namque quae iusta faciat ac legitimam commendationem, haec esse debet, quod haberi tunc persona non potest cui legitime sub titulo adscribatur, non autem commendatarius ditare. Haud quidem inficias ierim quin possit Episcopus Romam a Pontifice Maximo ob publicas causas acciri, tamen quod illic perpetuo maneat nihil obmurmuro, sed tamen neque ambigo quin multo sanctiori fide & diuino mandato teneatur Episcopus Cardinalis praesens esse ecclesiae suae quam Romae, si quidem Episcopi iure diuino instituti sunt. Cardinales vero post Apostolorum seculum creati. Quintus casus est quando Papa pluralitatem concedit, ut habetur eadem quaest. cap. relatio. & sextus si dispenset episcopus, ut habetur 70. dist. in canone sanctorum. Hi autem duo casus ad normam quarti modo expositi auscultandus sunt, videlicet, quod quantum ad forum exterius esse sentur legitime possidere, tamen ut Deo dispensat o sit accepta debet legitimis causis circumuehi. Quamuis iam non est in usu, ut Episcopus possit super praebendam pluralitate dispensare, quia cap. dudum ecclesiastica. extra de elect. videtur ius antiquum abrogatum, nempe ut solus Papa dispenset ut illic notauit Panormit. Tamen hoc intelligendum sit sub ambarum titulo quia commendare ob necessitatem bene potest Episcopus dum non patet ad curiam additus. Septimus casus additur extra ordinarius propter sublimes & literatas personas, quae maioribus beneficijs sunt honorandae ut verbis vtiatur cap. de multa. de praeb. sublimes enim (ut aiunt) refertur ad sanguinem. At tamen neque illud ad illustrium commodum esse referendum, sed ad ecclesiae splendorem. Ecclesia enim dum vagiebat in cunis, & potentia seculari premebatur, opus habebat illustrium viribus succulcis, quae de cuncta indolgebatur, ut aliquanto plus super dionum sortirentur. Iam vero hoc actus, si

fas est dicere verum nescio an eadem dispensationis causa iam legitima existat. Porro cum reum vtu palam doceat sublimium potentatum ita grassa iam esse in ecclesiastica sacerdotia, ut haec fuerit non minima causa ruinae in qua modo iacet ecclesia, tamen nunquam negabo, quin si ingenui & natalibus praecleari, moribus sint cum primis, mox literis ornati, plurimum splendoris ac roboris reipublicae ecclesiasticae afferant. Subsequitur hic tandem dubitandi ratio, an praeter hos casus licitum sit Papae dispensare, & compatibiles facere plures praebendas & personas? Hoc in disputationem produxerim propter multa, & varia, quae a doctoribus iuris Canonici affirmantur, ut videre quisque poterit apud Syluestrum, in verbo, Beneficium quarto. Ait enim in primis Archidiaconi casus istos superiores coercendos esse ad praebendas, quae abique cura sunt animarum, sed profecto nulla hoc ratione probatur. Quia vero episcopus pro causa ut supra citauimus, cap. illud 21. quaest. 1. possunt eidem permitti, nedum praeciae si proxima sunt & ienues, quamuis tunc decenius esset vniri. Alij dicunt extra hos casus nemini licere plures habere praebendas. Intelligendum est tamen abique legitima dispensatione: alioqui dubitare non licet, quin eadem potestas quae superioribus casibus dispensauit, si occurrerint alij nondum cogitari, equi tamen & iusti, possit dispensare. Consule si lubet de hac re Syluestrum & alios Summistas. Duo tamen hic restant dubia. Primum, vtrum abique dispensatione duo possint beneficia ab eodem possideri? Posterius, vtrum vbi dispensatio requiritur, ille qui abique legitima causa dispensationem nactus est, tamen habeat conscientiam? De priori dubitatione distinguendum est inter beneficia, quamuis ad residentium & curiam: qua distinctione praehabita statuitur conclusio, quae sit huius articuli ordine quarta: nam tres supra praemissimus. In beneficijs simplicibus, scilicet, neque habentibus curam, neque residentiam exigentibus quales sunt praestamere, nulla est necessaria dispensatio, ut plura eadem persona obineat.

Scioglossas factorum Canonum multas in epistola inuenire, sed tamen non solum in acceptis vix verum & ratio nostra conclusio.

Quintus casus.

Septimus casus.

clusionem edocet. Est enim adnotandum fundamentum, quod ex S. Thom. supra de supposito, videlicet in his spectandum esse trium ius, scilicet diuinum, naturale, & humanum, quorum hoc vltimum per consuetudinem legis aut contrariam consuetudinem abrogatur. Quod autem quis duo habeat simplicia beneficia, non est vsque adeo contra naturalem ius & diuinum, vt consuetudo illud nequeat abrogare. Hoc patet quoniam licet habendus etiam oculus in istis sit ad iustitiam distributiuam, potissimum tamen ad commutativam, per quam ecclesijs de ministris providendum est, vbi autem residentia non est requisita, ibi ecclesia non leditur ob præbendam pluralitatem. Verum est Adrianum mitigare verbum, dicendo hanc non esse proprie abrogationem, sed derogationem, propterea quod talis promissio, non potest fieri absque vlla prioris causa, sed aliqua interueniente. At vero iam nunc profecto licet nulla interueniat ratio, conferuntur ab inferioribus Prælati sine vlla dispensatione. Quinta conclusio. In his quæ residentiam requirunt, sed curam non habent, vt sunt canonici non dum ius abrogatum est, sed manens vt absque dispensatione non accerentur eidem, facilius tamen potest in istis procurari concedique dispensatio, quam in habentibus curam. Quin vero in beneficijs canonicarum minoribus quæ seruitio etiam interessendæ sacris obnoxia sunt, nullus est dispensandi vsus. Addiderim autem conclusionem sextam, quod huiusmodi beneficiorum coarctationes, siue per dispensationem fiant, siue secus, carere non possunt culpa etiam quandoque mortali etque graui scandalo, in ecclesiarum detrimentum idque potissime, vbi nimium accumulatur, & personis deputantur indignis. Conclusio hæc inter probandum conclusionem secundam consistit. Jam enim nulla spectantur aut desiderantur merita, sed perinde, quin etiam turpius atque impudens quam secularia & profana ambiuntur, ambiuntur, vana neque, hæreditantur, regressantur, proficiuntur, ac dilapidantur. Septima conclusio. Paræcia & id genus sacerdotia, quæ in animarum curam instituta sunt, vsque adeo non possunt absque legitima dispensatione ab eadem obtineri persona, vt

si legitima non fuerit, nequeant tuto info-
 ro conscientia apud Deum possideri. Non
 solum sententia est S. Tho. quolibeto cita-
 to, atque Adriani in De plurali beneficio,
 verum & sacri canones id insinuant, cuius-
 que interpretes aperte pronuntiant. Quin
 vero doctores conclusionem non mode-
 rantur, vt de illis solis intelligatur, sed de
 cunctis (quod verissimum est) quæ dispen-
 satione indigent, vt possideantur. Est ta-
 men enormitas turpior in his quæ curam
 habent animarum itaque, & Papa sine legi-
 tima causa dispensans grauius delinquit,
 & eius delictum non liberat ambientem
 obtinentem, & retinentem a culpa. In pri-
 mis, quod Papa delinquit sententia est A-
 postoli supra citati. Sic nos exitimet ho-
 mo vt ministros Christi, & dispensatores mi-
 nisteriorum Dei. Et subdit. Hic iam querit-
 ur inter dispensatores, ut fidelis quis inue-
 niatur. Quin vero Christus Luca 12. Quis
 putas est fidelis dispensator & prudens? E-
 re uera nulli tanta fides exigitur quam
 in committendis concedendisque animis
 Christi sanguine redemptis, illius curæ,
 qui præsentis semper gregi suo prospiciat.
 Vnde Bernard. de cons. ad Eugenium lib.
 2 cap. 6. ait, potius Pontificem summum,
 qui spiritalis est, omnes iudicans & a ne-
 mine iudicatus, debere non sua uoluntate
 pro lege uti, sed Christum præ omnibus
 imitari, qui non suam, sed patris uolunta-
 tem uenit facere, ut omnia non pro sua u-
 tilitate, sed pro communi commodo dis-
 penset, alias, ut dissipator censendus est.
 Nam et si iura supra citata plenariam gi-
 tribuant potestatem dispensandi, id tamen
 intelligunt, quia non habet superiorem in
 terra, a quo possit iudicari, mittimus consi-
 lium in causa heresis. Attamen apud
 Deum exactissime respondere tenetur, si fi-
 dem in dispensatione destregerit. Ratio er-
 go conclusionis est hæc, sacerdotia quæ
 curam habent annexam, recte nequeunt
 administrari sine præsentia, tanta est uigi-
 lantia quæ animabus curandis ac prospici-
 endis necessaria est residere autem si-
 mul ne, no potest in ecclesijs pluribus, er-
 go sine urgentissima causa eademque ec-
 clesiæ necessaria non potest citra arro-
 cem culpam super hoc dispensari. Sed
 ait forte ille, cum quo dispensatum est,
 Papa dispensauit, ipse sibi uiderit, ergo
 immunis sum. Hic tamen cauillus secu-

D. Tho. Adrian.

Papa de lingæ si- ne cã di- spensans. Paulus.

Bernar. Sentus illius. Papaple nariã ha berdispe sandi po- testate.

Rõ con- clusiois.

Inanis acsiulta obiectio

OTO
ure
gillus
DIE
13

Probõ
conclu-
ho.

Quinta
conclu-
ho.

Sexta
conclu-
ho.

Contra
abulum
in cãbiõ
disbene-
ficiã.

Septima
conclu-
ho.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

nos multos reddit, tutum vero neminem, quoniam Papa non est Dominus, vt identidem dictum est, sed dispensator, ideoque qui iniquam dispensationem petit, iniquitatis causa est, & qui ea vitur, eadem semper irretitur iniquitate. Accedit ius Concilij Lateranensis, de quo extra, de praebe-

ca: De multa, & ca. Dudu ecclesia, de electo, vbi nullatenus permittitur duas simul possideri parochiales ecclesias. Et Hostien. & Panorm. & reliqui super cap. extirpanda, de praebe. indubie consentiunt, residentiam similium curatorum non posse per vicarium suppleri. Et ratio est, quia cum beneficium conferatur intuitu personae, ob suam scilicet ipsius dignitatem, illa supplet non potest per pauperem mercenarium, qui vt primum indignus est, quamlibet dignus esset, vt locum haberet mercenarij, non tamen pro ratione fructuum beneficij. Solum ecclesia iusta stipendia pro viro docto & graui, qui si praesens adesset, suis elemosinis, consilijs, fauoribus auctoritate possit suo gregi prospicere ac deservire, non ergo haec possunt per mercenarium perfici. Miraculum est, quod licet curato ob eum solum curam & onus quod vicarium vilius quam potuit, sibi substituit, amplitudinem fructuum perciperet, reclamante Paulo. Qui non laborat, non manducet. Sed ais, satis est laborare per alium. Profecto si non debet manducare nisi qui laborat, fit ut qui non per se, sed alium laborat, non debeat ipse manducare, sed contentus esse, si loco illius alius manducet. At forsasse parochius beneficij: possessor, satis est huic ecclesia hunc vicarium substituere. Responderet autem Ecclesia si fieri sciret, Ergo satis est ei haec quam tu illi tribuis, merces. Cur ergo reliquum ex me absque vilo sermone furripis? Innuabat se huc de residentia Episcopo: um sermo, sed hic adeo amplius est, vt illo totum fere librum nonnum compleuerimus. Audiant ergo interim superiorem Pastorem suum, qui animam suam dedit pro ouibus suis, eos admonentem, quemadmodum mercenarius & qui non est pastor cuius non sunt oues propriae videt lupum venientem, & dimittit oues, & fugit.

Ad argumenta ergo in contrarium conclusiones respondent. Commonstrant. n. illa iura naturam & ingenium, rei vbi nude praebendarum accensu consideretur, vt secunda conclusione explicitum est cuius tertia non repugnat, nempe vt ob legitimas circumstantias id si possit licite. Et pariter responderetur ad auctorum dogmata, ac subinde ad rationem in eo loco adiectam.

ARTICVLVS IIII.

Vtrum in collatione secularium magistratum subesse possit crimen accipionis personarum.

Post haec, quae de Ecclesiasticis bonis dicta sunt continuo in hoc 4. ar. similiter insinuat di. putatio de secularibus magistratibus publicisque officijs ac muneribus, quae administrantur iustitiae creati conuecturunt in republica, nempe vtrum in illis conferendis ac dispensandis iubeat quoque possit crimen accipionis personarum. Arguntur enim primo a parte negatiua: Bona haec (vt luri de ecclesiasticis diximus) sunt stipendia erecta & statim ministris Reipublicae, qui illa mercede sua quisque obsequia impendit, ergo non pertinet ad distribuatam iustitiam sed Reipublicae, vel rex in quaerit publica potestate translata est, veluti propria bona potest cui libere largiri, veluti conductis operarijs, ac subinde sit consequens, vt nullum ibidem locum habeat personarum accipio. Immo appertius ex eadem radice secundo arguitur. Reipublica atque adeo rex non solum illa publica stipendia, verum & iura quae quisque soluit, ministris iustitiae pro suo placito insinuat ergo nulla ratio veritate videtur quin magistratus ipsos, & officialium loca vendere possit, tantum abest vt in eorum prouisione peccare possit personarum respectu. In contrarium reclamant vox populi.

Quo huius articuli periculis, quae in proximo dicta sunt, per quam facile definiuntur. Est. n. prima conclusio secunda superioris similis: Bona haec secularia ministrorum iustitiae, licet imaginem, & rei nonnihil gerant iustitiae distributivae, non tamen tali solum ratione estimanda sunt, sed velut materia iustitiae commutativae. Enim vero non sunt ea lance liberanda ac reserenda reipublicae bona, ea tantum ratione applicanda ciuibus quae sint praeuia publici, aut tali ratione ac si sint praeuia praeuia

Ratio scilicet eadem conclusionis.

Paulus

2. Ti. 3.

Qui per alium laborat, per alium manducet.

Paulus

2. Ti. 3.

Qui per alium laborat, per alium manducet.

Paulus

2. Ti. 3.

Qui per alium laborat, per alium manducet.

Paulus

2. Ti. 3.

Qui per alium laborat, per alium manducet.

Paulus

2. Ti. 3.

Qui per alium laborat, per alium manducet.

Paulus

2. Ti. 3.

Qui per alium laborat, per alium manducet.